

BEROEPSCODE voor Logopedisten

NVLF, november 2014

INHOUD

1. VOORWOORD	3
2. DEFINITIES	4
3. BEROEPSUITOEFENING	6
4. BEHANDELING VAN CLIENTEN	8
5. COLLEGIALITEIT	11
6. STAGIAIRES	12
7. PUBLICITEIT	13

1. VOORWOORD

Voor u ligt de zevende versie van de Beroepscode voor Logopedisten. De Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie (NVLF) is in samenwerking met het Nederlands Paramedisch instituut (NPI) in 2013 gestart met de herziening van de Beroepscode voor Logopedisten. Voor de herziening van de beroepscode is een werkgroep samengesteld bestaande uit zes logopedisten uit verschillende werkvelden, een vertegenwoordiging vanuit het Studierichting overleg Logopedie (SRO-L) en het College van Toezicht. De tekst is doorgenomen en er zijn wijzigingen aangebracht op basis van veranderingen in onder andere wet- en regelgeving en er zijn tekstuele aanpassingen gedaan daar waar de tekst onduidelijk was. De herziene tekst is eveneens voorgelegd aan een gezondheidsjurist.

Waar gedragingen in (nieuwe) wetgeving zijn vermeld zijn deze, met uitzondering van die welke bredere werking dienen te hebben dan alleen de logopedie in de eerste lijn, niet opgenomen in deze Beroepscode. Wet- en regelgeving voor logopedisten staat beschreven in het Beroepsprofiel logopedist. De wettelijke bepalingen gaan uiteraard boven de eigen Beroepscode en zijn algemeen geldend in Nederland. Het hebben van een Beroepscode betekent voor de beroepsbeoefenaren dan ook een manier om de beroepsgroep als professe gestalte te geven en om een nadere invulling te geven aan de wettelijke bepalingen. Daarmee geven de logopedisten aan tot een speciale groep te behoren met eigen normen voor het gedrag, met een eigen traditie en eigen groepsbewustzijn. Zij laten daarmee zien wie zij willen zijn en wat anderen van hen mogen verwachten.

Bovendien kan de Beroepscode voor Logopedisten gezien worden als onderdeel van het verenigingsbrede kwaliteitsbeleid, omdat de Beroepscode gebruikt wordt als toetsingsnorm. De NVLF beoogt hiermee de kwaliteit van de beroepsuitoefening te waarborgen en te bewaken.

Het College van Toezicht is ingesteld om op de naleving van de beroepscode toe te zien. Het College van Toezicht is een onafhankelijk orgaan van de NVLF en behandelt klachten over leden van de NVLF. Deze klachten moeten gaan over het overtreden van de beroepscode.

Als de klacht gegrond is, kan het College aan de aangeklaagde een sanctie opleggen. Het is daarmee een vorm van intern tuchtrecht. Mogelijke sancties zijn: een waarschuwing, schorsing van het lidmaatschap van de vereniging voor maximaal vijf jaar, publicatie van de overtreding met sanctie, al dan niet met vermelding van persoonsgegevens.

Voor klachten die geen betrekking hebben op de beroepscode en / of klachten die gaan over logopedisten die geen lid zijn van de NVLF is de Landelijke Klachtencommissie Logopedie in de Eerstelij. In de tweede lijn en andere organisaties (bijvoorbeeld onderwijs) verloopt de klachtenopvang via de betreffende instelling of organisatie.

De Beroepscode bestaat uit 18 artikelen. Deze artikelen zijn onderverdeeld in de volgende hoofdstukken: definities, beroepsuitoefening, behandeling van cliënten, collegialiteit, stagiaires, publiciteit.

De NVLF houdt zich aan bevolen voor op- of aanmerkingen. U kunt deze mailen naar logopedie@nvlf.nl

Theo de Koning,
Voorzitter NVLF

2. DEFINITIES

Artikel 1

In deze beroepscode wordt verstaan onder:

behandelovereenkomst	de overeenkomst, als geregeld in titel 7 van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek, die de logopedist sluit met de cliënt of met degene die hier toe ten behoeve van de cliënt optreedt. De Wet op de geneeskundige behandelingsovereenkomst (WGBO) is een onderdeel van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek.
behandeling	bij behandeling gaat het om een bepaalde, afgebakende periode waarin het probleem van de cliënt aan de logopedist is voorgelegd en de cliënt voor dit probleem door de logopedist is behandeld. De behandeling is dus het totaal aan logopedische zorg, zowel in verrichtingen (het onderzoeken en het geven van raad daaronder begrepen) als in tijd.
Besluit	Besluit van 24 oktober 1997 ¹ , Stb. 523, houdende regels inzake de opleiding tot en de deskundigheid van de diëtist, de ergotherapeut, de logopedist, de mondhygiënist, de oefentherapeut, de orthoptist en de podotherapeut.
cliënt	degene met wie de logopedist in het kader van de uitoefening van zijn beroep een betrekking aangaat, gericht op behandeling; voor minderjarigen jonger dan 12 jaar treden de ouders of voogd op; voor minderjarigen tussen de 12 en de 16 jaar treden naast de minderjarige de ouders of voogd op; voor personen van 12 jaar of ouder die niet in staat kunnen worden geacht tot een redelijke waardering van hun belangen terzake treden de ouders of voogd op tot het achttiende jaar. Voor de meerderjarige die niet in staat is tot een redelijke waardering van zijn belangen terzake treedt de door de rechter benoemde curator of mentor op. Wanneer er geen curator of mentor is treden de schriftelijk gemachtigde, de echtgenoot, de geregistreerd partner of andere levensgezel, respectievelijk een ouder, kind, broer of zus op.
consult	collegiaal oordeel of advies dat door de behandelend logopedist in het kader van de behandeling wordt gevraagd aan een andere logopedist.
deskundigheidsgebied	het gebied van deskundigheid van de logopedist zoals beschreven in het Besluit.
DTL	Directe Toegankelijkheid Logopedie
goed hulpverlenerschap	de professionele hulpverlener handelt bij zijn werkzaamheden in de patiëntenzorg in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiende uit de voor hulpverleners geldende professionele standaard.

1 Behorende bij artikel 34 van de Wet op de beroepen in de individuele gezondheidszorg (Wet BIG).

logopedist	degene die het beroep van logopedist uitoefent als bedoeld in het Besluit.
NVLF	Nederlandse Vereniging voor Logopedie en Foniatrie
persoonlijke werkaantekeningen	de status 'persoonlijke werkaantekeningen' is alleen voor de korte termijn en betreft zeer persoonlijke aantekeningen van een logopedist die hij voor zichzelf vastlegt ten behoeve van een volgend contact met de cliënt. Vanaf het moment dat de logopedist zijn persoonlijke werkaantekeningen deelt met een andere hulpverlener, in of buiten de eigen praktijk of instelling, verliezen deze hun persoonlijke karakter en maken ze deel uit van het dossier. Vanaf dat moment zijn ze dus ook ter inzage.
professionele standaard	het geheel van beroepsinhoudelijke, aan de rechten van de cliënt ontleende en maatschappelijke normen voor de beroepsuitoefening. Hieronder vallen door de beroepsvereniging opgestelde documenten, zoals standaarden, protocollen, richtlijnen.
second opinion	oordeel of advies over de diagnose en/of de behandeling dat op verzoek van de cliënt wordt gegeven door een andere dan de behandelend logopedist.
therapeutische exceptie	Volgens artikel 7:448 derde lid Burgerlijk Wetboek mag de logopedist de cliënt deze inlichtingen ² slechts onthouden voor zover het verstrekken ervan kennelijk ernstig nadeel voor de cliënt zou opleveren. De logopedist past de therapeutische exceptie niet toe, dan nadat hij daarover een collega-logopedist heeft geconsulteerd. De therapeutische exceptie geldt niet voor de wettelijk vertegenwoordiger(s) van de cliënt.
verantwoorde zorg	Zoals beschreven in de Kwaliteitswet zorginstellingen: de zorg is van goed niveau, doeltreffend, doelmatig, wordt patiëntgericht verleend en is afgestemd op de reële behoefte van de patiënt.
verwijzing	een verwijzing voor onderzoek en behandeling van een cliënt door een arts, tandarts of medisch specialist naar een logopedist.
verwijzer	de arts, tandarts of medisch specialist die een cliënt naar de logopedist verwijst.

2 Met inlichtingen wordt hier bedoeld: alle inlichtingen over het voorgenomen onderzoek en de voorgenomen behandeling en over de ontwikkelingen omtrent het onderzoek en de behandeling.

3. BEROEPSUITOEFENING

Artikel 2

1. De logopedist neemt bij zijn beroepsuitoefening het goed hulpverlenerschap in acht en handelt daarbij in overeenstemming met de op hem rustende verantwoordelijkheid, voortvloeiend uit de professionele standaard.
2. De logopedist handelt bij zijn beroepsuitoefening in overeenstemming met het belang van een verantwoorde gezondheidszorg.

Artikel 3

1. De logopedist neemt bij zijn beroepsuitoefening de in deze beroepscode vastgelegde gedragsregels in acht en handelt in overeenstemming met de voor de beroepsuitoefening geldende wet- en regelgeving.
2. De logopedist gaat geen professionele relatie aan met een cliënt als hij daarbij in strijd komt met deze beroepscode en beëindigt onmiddellijk de professionele relatie bij strijdigheid met de beroepscode.

Artikel 4

1. De logopedist stelt bij zijn beroepsuitoefening de belangen van cliënten voorop, binnen de wettelijke kaders.
2. De logopedist handelt bij zijn beroepsuitoefening jegens cliënten en jegens anderen zonder aanzien des persoons. Hij draagt er zorg voor dat er geen ongerechtvaardigd onderscheid plaatsvindt.
3. De logopedist respecteert het recht van de cliënt om over eigen lijf en leven te beslissen, zijn recht op respect voor zijn persoonlijke levenssfeer en het recht op onaantastbaarheid van zijn lichaam.

Artikel 5

1. De logopedist treedt in het kader van een individuele behandelrelatie de cliënt tegemoet met respect voor diens eigenheid, zelfstandigheid en persoonlijke levenssfeer. De eigen verantwoordelijkheid en zelfmanagement van de cliënt dienen als uitgangspunt.
2. De logopedist stelt alles in het werk om de individuele behandelrelatie een wederkerige vertrouwensrelatie te doen zijn en maakt onmiddellijk bespreekbaar als het aan vertrouwen aan een van beide kanten schort, teneinde dat vertrouwen te herstellen. Indien de relatie niet hersteld kan worden, zorgt de logopedist ervoor dat de cliënt bij een collega logopedist terecht kan. Tevens zorgt de logopedist voor een professionele overdracht van het dossier en andere relevante gegevens.

Artikel 6

1. De logopedist levert bij zijn beroepsuitoefening verantwoorde zorg. Daaronder vallen ook een adequate organisatie van zijn beroepsuitoefening en het gebruik van op de cliënt afgestemd materiaal.
2. Het uitvoeren van het eerste lid omvat ook dat de logopedist handelt volgens voor de beroepsgroep geldende richtlijnen en standaarden.
3. Het uitvoeren van het eerste lid omvat mede de systematische bewaking, beheersing en verbetering van de kwaliteit van zorg.
4. Het uitvoeren van het eerste lid houdt tevens in dat de logopedist beschikt over een behoorlijk geoutilleerde behandelruimte en een wachtruimte, overeenkomstig de richtlijnen van de NVLF.

Artikel 7

1. De logopedist neemt bij de uitoefening van zijn beroep de grenzen van zijn deskundigheid in acht.
2. De logopedist beschikt over het niveau van kennis en vaardigheden, nodig voor een goede beroepsuitoefening. Daartoe volgt hij de vereiste bij- en nascholing.
3. De logopedist draagt zorg voor een effectieve communicatie met zijn cliënten.
4. De logopedist beschikt over een goede mondelinge en schriftelijke uitdrukkingsvaardigheid in de Nederlandse taal.

Artikel 8

1. De logopedist maakt geen misbruik van het uit zijn deskundigheid of uit andere gronden voortvloeiend overwicht op de cliënt.
2. De logopedist onthoudt zich van gedragingen, waarvan hij weet of redelijkerwijs kan voorzien dat deze cliënten of collegae dan wel het aanzien van de logopedie in het algemeen zal schaden.
3. De logopedist wekt geen ongerechtvaardigde verwachtingen ten aanzien van de aard en de uitkomsten van zijn beroepsuitoefening.
4. De logopedist onthoudt zich van elke vorm van ongepaste intimiteit met cliënten.

Artikel 9

1. De logopedist dient geen buitenproportionele beloning te verwerven en ook de schijn daarvan te vermijden. Elke gift die meer is dan een pretentieloze attentie moet worden geweigerd.
2. Dit geldt evenzo voor bemiddeling tot verkoop en/of verkoop van door hem geadviseerde hulpmiddelen.
3. Een logopedist handelt zoals een goed medewerker of werkgever betaamt: hij kiest bij problemen een redelijke en billijke oplossing binnen de grenzen van de wet, cao³ en arbeidsovereenkomst.

3 Indien van toepassing.

4. BEHANDELING VAN CLIËNTEN

Artikel 10

1. De logopedist draagt er in het kader van een individuele behandelrelatie met een cliënt zorg voor dat deze, voor zover dat voor de behandeling nodig is, op de hoogte is van de wederzijdse rechten en plichten.
2. De logopedist draagt er overeenkomstig wettelijk voorschrift zorg voor dat cliënten op passende wijze worden voorgelicht over de mogelijkheid om een klacht in te dienen jegens hem of zijn wijze van beroepsuitoefening.
3. De logopedist draagt ook zorg voor passende algemene voorlichting aan de cliënt over zijn overige rechten, voor zover die in het kader van de behandelrelatie van belang zijn. Daarbij wordt eveneens tot uitdrukking gebracht wat de logopedist tijdens de behandeling van de cliënt verwacht.
4. De logopedist draagt er, al dan niet in het kader van de in lid 3 bedoelde voorlichting, zorg voor dat de cliënt die met hem een behandelrelatie aangaat op de hoogte is van het feit dat op het beroepsmatig handelen van de logopedist deze beroepscode van toepassing is. Cliënten die dat wensen kunnen van de inhoud van de beroepscode kennis nemen.

Artikel 11

1. De logopedist onderzoekt en/of behandelt een cliënt via Directe Toegankelijkheid Logopedie (DTL) dan wel op verwijzing⁴ van een arts of een tandarts. Bij DTL vindt voorafgaand aan het logopedisch onderzoek en/of de behandeling een DTL-screening plaats.
2. De logopedist bespreekt de hulpvraag, onderzoekt de cliënt, formuleert de logopedische diagnose en stelt voor de behandeling een behandelplan op, gericht op het realiseren van de met de cliënt overeengekomen behandeldoelen.
3. Indien er op basis van de hulpvraag van de cliënt, en/of anamnese en onderzoek geen indicatie voor logopedie is, vindt geen behandeling plaats.
4. De logopedist betreft de cliënt in het kader van dit onderzoek en het opstellen van het behandelplan bij zijn oordeels- en besluitvorming en stelt ook de cliënt tot eigen oordeels- en besluitvorming in staat.
5. De logopedist verschaft de cliënt daartoe de vereiste informatie, in overeenstemming met wettelijke voorschriften en binnen de beroepsgroep van logopedisten geldende standaarden, protocollen en richtlijnen.
6. De logopedist vraagt de cliënt om toestemming voor het uitvoeren van het behandelplan of een wijziging daarin. Daaraan voorafgaand heeft de logopedist zich ervan vergewist dat de cliënt de informatie als bedoeld in lid 4 heeft begrepen en dat hij zijn toestemming uit vrije wil en weloverwogen geeft.
7. De logopedist respecteert specifieke wensen van cliënten met betrekking tot de informatieverschaffing aan de cliënt.
8. De logopedist kan ten aanzien van de informatieplicht de therapeutische exceptie toepassen mits hij daarbij de geldende wettelijke voorschriften in acht neemt.

4 Logopedisten werkzaam in het onderwijs werken vaak als ondersteuner van het onderwijsproces. Er is dan geen sprake van paramedische zorg zoals bedoeld in de wet BIG en daarom is hiervoor geen verwijzing nodig.

Artikel 12

1. De logopedist behandelt een cliënt die door de verwijzer voor een spoedeisende behandeling naar hem wordt verwezen met voorrang.
2. Indien de logopedist het met de verwijzer niet eens is over de spoedeisendheid van de behandeling pleegt hij daarover met de verwijzer overleg.
3. Indien de logopedist niet in staat is om de voor spoedeisende behandeling naar hem verwezen cliënt met voorrang te behandelen informeert hij de verwijzer daaromtrent onverwijld. De logopedist adviseert de cliënt om zo spoedig mogelijk met de verwijzer of met een andere logopedist contact op te nemen, afhankelijk van de met verwijzer gemaakte afspraken.
4. De keuzevrijheid van de cliënt wat betreft de behandelaar staat centraal.

Artikel 13

1. Indien de logopedist nadat hij de cliënt heeft onderzocht tot de conclusie komt dat hij niet in staat is de cliënt te behandelen licht hij daarover de verwijzer in en adviseert hij de cliënt naar de verwijzer terug te gaan.
2. Indien de logopedist het in het kader van een behandeling noodzakelijk acht om het deskundig oordeel of advies van een collega in te winnen vraagt hij - na daartoe de toestemming van de cliënt te hebben verkregen - een daarvoor in aanmerking komende collega. Hij informeert de cliënt over het resultaat van dit contact.
3. De logopedist respecteert de wens van de cliënt om een second opinion in te winnen en staat de cliënt desgewenst bij in het vinden van een andere logopedist. De logopedist formuleert de vraag of de vragen die de cliënt in het kader van de second opinion beantwoord wenst te zien schriftelijk tenzij de cliënt uitdrukkelijk te kennen geeft zulks niet te wensen. De logopedist mag er aanspraak op maken dat de cliënt hem informeert over de second opinion. Als de cliënt dit weigert en als dit de behandelrelatie ernstig verstoort kan dit voor de logopedist een gewichtige reden vormen om de behandelovereenkomst te beëindigen met inachtneming van het gestelde in artikel 15.

Artikel 14

1. De logopedist houdt van de behandeling van de cliënt een dossier bij volgens de hiervoor geldende wet- en regelgeving en de richtlijnen van de NVLF.
2. De logopedist bewaart de bescheiden bedoeld in het voorgaande lid gedurende de wettelijke bewaartermijn⁵, te rekenen vanaf het tijdstip waarop zij zijn vervaardigd, of zoveel langer als redelijkerwijs uit de zorg van een goed hulpverlener voortvloeit.
3. In overeenstemming met de daaromtrent geldende wettelijke en overige regels verstrekt de logopedist de cliënt inzage in of afschrift van de bescheiden bedoeld in lid 1. Hiertoe horen niet de persoonlijke aantekeningen van de logopedist. De verstrekking blijft achterwege als daardoor de persoonlijke levenssfeer van anderen zou worden geschaad.

5 Op het moment van herziening van de beroepscode is de wettelijke bewaartermijn 15 jaar. Voor de laatste stand van zaken betreffende de bewaartermijn zie www.ikbenlogopedist.nl.

4. De logopedist verstrekt aan anderen dan de cliënt geen informatie noch inzage in of afschrift van de gegevens bedoeld in lid 1 zonder daarvoor de toestemming van de cliënt te hebben verkregen. Onder anderen dan de cliënt zijn niet begrepen degenen die rechtstreeks betrokken zijn bij de uitvoering van de behandelovereenkomst, de verwijzer en degene die als vervanger van de logopedist optreedt, voor zover de verstrekking noodzakelijk is voor de door hen in dat kader te verrichten werkzaamheden. Daaronder zijn evenmin begrepen de vertegenwoordigers van de cliënt zoals gedefinieerd in artikel 1.
5. Indien de logopedist door inlichtingen over de cliënt dan wel door inzage in of afschrift van de gegevens te verstrekken niet geacht kan worden de zorg van een goed hulpverlener in acht te nemen, laat hij het verstrekken van deze gegevens achterwege.

Artikel 15

1. De logopedist kan, behoudens gewichtige redenen, de behandelovereenkomst niet opzeggen.
2. De logopedist die voornemens is de behandelovereenkomst wegens gewichtige redenen op te zeggen doet daarvan onder vermelding van die redenen mededeling aan de cliënt, tenzij zulks in redelijkheid niet van hem gevergd kan worden.
3. De logopedist die de behandelovereenkomst wegens gewichtige redenen opzegt licht daarover de verwijzer of huisarts in, na toestemming van de cliënt. De logopedist zorgt ervoor dat de cliënt bij een collega logopedist terecht kan. Tevens zorgt de logopedist voor een professionele overdracht van het dossier en andere relevante gegevens. Tot het moment dat zorg elders is gevonden moet de logopedist zorgdragen voor continuïteit in de hulpverlening aan de cliënt.

5. COLLEGIALITEIT

Artikel 16

1. De logopedist respecteert de professionele opvattingen en de deskundigheid van collega-logopedisten die bij het onderzoek en de behandeling van de cliënt betrokken zijn.
2. De logopedist neemt in voorkomende gevallen, indien mogelijk, waar voor een collega-logopedist.
3. De logopedist streeft naar een goede professionele samenwerking met collega-logopedisten en met andere hulpverleners.
4. Wanneer de logopedist vermoedt dat een collega-logopedist handelt in strijd met de beroepscode bespreekt hij dit met die collega. Wanneer de logopedist ervan overtuigd is dat een collega-logopedist handelt in strijd met de beroepscode wijst hij die collega daarop. Als de collega-logopedist het handelen niet wijzigt overweegt de logopedist of hij al dan niet verdere stappen neemt.
5. De logopedist onthoudt zich jegens de cliënt van het uiten van kritiek op collegae en andere hulpverleners.

6. STAGIAIRES

Artikel 17

1. Om stagiaires te kunnen begeleiden is de logopedist tenminste twee jaar werkzaam als gediplomeerd logopedist.
2. De logopedist schakelt een stagiair in bij de behandeling van een cliënt nadat hij toestemming heeft van de cliënt.
3. Voor de inschakeling van de stagiair bij behandelingen wordt in onderling overleg een werkplan opgesteld, waarin in ieder geval wordt vastgelegd hoe de begeleiding van de stagiair plaatsvindt en wanneer en onder welke voorwaarden de stagiair zelfstandig en buiten aanwezigheid van de logopedist werkzaamheden in het kader van een behandeling mag verrichten.
4. De logopedist die een stagiair begeleidt houdt te allen tijde de eindverantwoordelijkheid voor de werkzaamheden die de stagiair in het kader van de behandeling van een cliënt verricht, onverminderd de eigen verantwoordelijkheid en aansprakelijkheid van de stagiair.
5. De beroepscode is zoveel mogelijk ook op de stagiair van toepassing. De logopedist licht de stagiair daarover bij de aanvang van de stage in en draagt er zorg voor dat de stagiair van de inhoud van de beroepscode op de hoogte is. Bij de evaluatie van de stage worden de mate waarin en de wijze waarop de stagiair heeft gehandeld volgens de beroepscode in de beschouwingen betrokken.

7. PUBLICITEIT

Artikel 18

1. Het is de logopedist toegestaan om ten behoeve van zijn praktijk publiciteit te bedrijven binnen de wettelijke kaders met betrekking tot reclame (Nederlandse Reclame Code).
2. Indien de logopedist ten behoeve van zijn praktijk publiciteit bedrijft neemt hij daarbij de volgende regels in acht:
 - hij handelt zoals een goed logopedist betaamt;
 - hij houdt de collegiale verhoudingen in stand en verstoort deze niet;
 - hij onthoudt zich van het geven van informatie, die er kennelijk op gericht is dat naar hem verwezen wordt;
 - hij handelt volgens deze beroepscode.
3. Wanneer de logopedist aan de daarvoor geldende eisen van een door de NVLF erkende specialisatie⁶ voldoet, is het toegestaan om bij het bedrijven van publiciteit deze specialisatie te vermelden.

Slotbepaling

In alle gevallen waarin deze beroepscode niet voorziet dient een logopedist te handelen in de geest van de beroepscode.

6 De NVLF heeft ten tijde van de vaststelling van de beroepscode geen erkende specialisaties. De discussie over wel of niet invoeren van specialisaties wordt binnen de NVLF gevoerd.